

Եկէք ինձի, բոլոր յոգնած ու բեռնաւորուածներ...

Մարտէս 11.28

ԲԱՐԻ ԼՈՒՐ

Ապրիլ, 2014թ.
N 4 (55)

Լոյս է տեսնում 2009թ. Յայիսից

ԱՄՍԱԳԻՐ

Ապրիլ, 2014թ., №4 (55)

Լույս է տեսնում 2009թ. մայիսից

ԱՅՍ ՀԱՄԱՐՈՒՄ ԿԱՐԴԱՅԵՐ

Քրիստոս հարյալ ի մենելոց.

օրհնյալ է հարությունը Քրիստոսի

Արքայական Ամիրթեկյան Աղոթք.....	3
Գիորգի Բաբի եղբայրը Հայաստանում.....	5
Պյոտր Սայենկո Կասկածի մոլախոտերն՝ արմատախիլ եղած.....	8
Ի.Խ.Պրոխանովի կյանքից.....	11
Վկայություն.....	12
Փոքրիկ հրեշտակը.....	13
Հարց ու պատասխան.....	16

Սիրելի՛ ընթերցողներ, խնդրում ենք աղոթել, որ թերթի միջոցով տարածվի Ավետարանի Բաբի Լուրն ու ցամվեն ճշմարտության սերմերը, որպեսզի մարդիկ դառնան Աստծուն և հավիտենական կյանք ունենան:

Սիրելի՛ ընթերցողներ, խնդրում ենք ձեր դիտողությունները, առաջարկությունները, մպիրատվությունները ուղարկել խմբագրություն: Մենք սիրով հաշվի կառնենք ձեր արձագանքները: Հեռ.՝ 093-532-526, 093-954-930

Քրիստոս հարյալ ի մենելոց. օրհնյալ է հարությունը Քրիստոսի

Սիրելի՛ եղբայրներ և քույրեր, շնորհավորում ենք ձեր Սուրբ Չատիկը՝ մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի հրաշափառ հարության օրը: Այս օրը մարդկության պատմության ամենահիշարժան ու ամենաուրախալի օրն է, որովհետև Քրիստոսը մեռելներից հարություն առավ, վերստին ծնեց մեզ ու բերեց հավիտենական կյանքի հույսը:

Աղամի մեղքի պատճառով մարդու համար փակված էր փրկության դուռը, և Աստծու արդար դատաստանն սպասում էր նրան: Բայց Աստված սիրում էր Իր պատկերով ստեղծած մարդուն և ուզում էր փրկել նրան: Եվ այդ էր պատճառը, որ Աստծու Որդին՝ Քրիստոսը, եկավ աշխարհ, տվեց Իր կյանքը, որպեսզի մենք էլ հարություն առնենք ու հավիտյան Նրա հետ լինենք:

Սիրելիներ, Բ Տիմ.1.9-ից հասկանում ենք, որ Աստված Իր Որդու միջոցով հավիտենական դարերից առաջ վճարել է երկրագնդի բոլոր մարդկանց փրկության գինը: Նա մեզ ապառնիկով չի փրկել, որպեսզի հետո մենք կամաց-կամաց վճարենք այդ պարտքը: Ոչ մի մարդ չի կարող վճարել այդ փրկության գինը: Դա մարդու կողմից անհնարին է: Դրա համար էլ Նա մեզ ձրի է փրկել ու որպես նվեր շնորհել է մեզ հավիտենական կյանքը:

Սիրելի՛ հոգի, հիշի՛ր՝ Նա քեզ համար մեծ գին է վճարել, Իր սուրբ արյունն է տվել քեզ արդարացնելու, փրկելու համար, որպեսզի դու էլ Նրա հետ հարություն առնես: Քրիստոսի հարությունով մենք վերստին ծնվեցինք, և նոր դարաշրջանի ու նոր մարդու սկիզբը դրվեց: Ի՞նչ պետք է անեն անհավատներն ու պիղծերը, որոնք դեռ հարություն չեն ա-

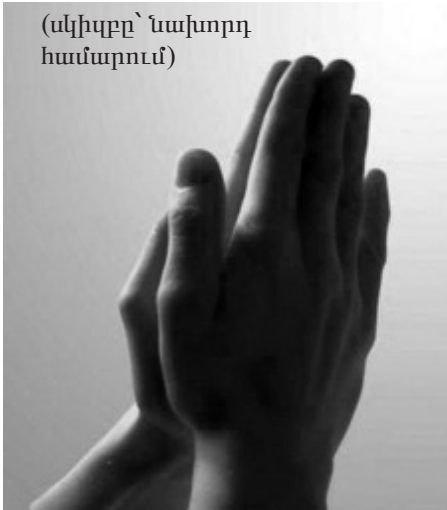
ռել, չունեն վերստին ծնունդ ու մերժել են Քրիստոսին՝ այն ժամանակ, երբ հնչի փողն ու Քրիստոսը գա Իր փառքով՝ դատելու աշխարհը: Ինչպիսի՞ սարսափ ու ցնցում պիտի ունենան նրանց հոգիները, երբ հասկանան, որ այլևս չեն կարող ծածկվել Աստծուց և պետք է դեմառդեմ հանդիպեն Նրան, Ում խաչել են: Նրանք կհասկանան, որ կա հարություն, և կա Աստծու բարկություն: «Եվ լեռներին ու ապարածներին ասում էին. «ընկե՛ք մեզ վրա ու ծածկեցե՛ք մեզ նրա երեսից, որ գահի վրա է նստում, ու նաև զառնուկի բարկությունից»» (Հայտն. 6.16): Մատթ. 28.5-ում հրեշտակի ասած մխիթարական խոսքերը՝ «Մի՛ վախեցեք, գիտե՛մ, որ Հիսուսին եք փնտրում, որ խաչվեց», շատ խորը իմաստ ունեն, դրանք բոլոր ժամանակներում Հիսուսին փնտրող հավատացյալ մարդկանց արթնացնելու և հարության կենդանի հույսով լցնելու համար են: Այս խոսքերն իսկական քրիստոնյաներին հուշում են չվախենալ այս աշխարհում կատարվելիք ոչ մի բանից, քանի որ գալու է մեր Տերն ու մեզ տանելու է Իր մոտ: «....դարձյալ կգամ և ջեզ ինչ մուր կառնեմ, որպեսզի որտեղ ես եմ, դուք էլ այնտեղ լինեք» (Հովհ. 14.3):

Սիրելիներ, ուզում ենք Աստծուն փնտրող բոլոր քրիստոնյաներին հորդորել. մի վախեցեք, գերեզմանը հաղթություն չունի, մահն ընկղմված է Քրիստոսի հաղթության մեջ: Կարևոր չէ, թե մեր մարմինները որտեղ գերեզման կգտնեն, գերեզմանի քարն ինչպիսին կլինի. ամենակարևորն այն է, թե ինչի՞ համար մենք հարություն կառնենք՝ կյանքի՞, թե՞ դատապարտության: Ամեն:

Ձեպիկ, 2014թ., © N 4 (55)

Ա Ղ Ո Թ Ք

(սկիզբը՝ նախորդ համարում)

Միտքի՛ քույրեր ու եղբայրներ, ես կրկնում եմ՝ աղոթքը նրա համար չէ, որ Աստծու կամքը փոխվի, ու Նա մեզ տա մեր սրտի ցանկությունը: Աղոթքը նրա համար է, որ մենք փոխվենք: Մենք պետք է վերջապես հասկանանք, որ կարևորը մեր ցանկությունների ու մեր կամքի իրագործումը չէ, կարևորն այն է, որ Աստծու կամքը կատարվի մեր մեջ: Եթե նույնիսկ մեր կամքն Աստծու կամքի համեմատ չէ, միևնույնն է, պետք է աղոթենք, որպեսզի Աստծու կամքով լինի ամեն բան: Մեր շատ աղոթքներ անպատասխան են մնացել, բայց մի՛ մտածեք, թե միայն մեզ մոտ է այդպես: Աստվածաշնչի շատ հերոսներ նույնպես աղոթել են, սակայն երբեմն նրանք նույնպես պատասխան չեն ստացել, կամ էլ

պատասխանը իրենց սրտի համեմատ չի եղել: Հիշո՞ւմ եք, Մովսեսը շատ էր ցանկանում տեսնել Քանանի երկիրը. «աղաչո՞ւմ եմ, բո՞ղ անցնեմ և Հորդանանի այն կողմի բարի երկիրը, այն բարի լեռը և Լիբանանը տեսնեմ: Բայց.... Տերն ինձ ասաց. «Հերի՛ք է քեզ, այդ մասին այլևս Ինձ հետ չխոսես: Բարձրացիր Փասգայի գագաթը և աչքերդ բարձրացրո՛ւ դեպի արևմուտք, հյուսիս, հարավ և արևելք և քո աչքերով տես, որովհետև դու այս Հորդանանից չպիտի անցնես»» (Բ Օրինաց 3.25-28): Ինչպես տեսնում ենք, Աստված Մովսեսին թույլ չտվեց Քանանի երկիր մտնել. ցույց տվեց, բայց չթողեց մտնել: Պողոս առաքյալը նույնպես աղոթեց իր հոգսի համար և նույնպես պատասխան չստացավ: Մենք դա կարդում ենք Բ Կորնթացիս 12.7-10-ում. «Այս բանի համար երեք անգամ աղաչեցի Տիրոջը, որ այն հեռացնի ինձնից: Եվ Նա ասաց ինձ. «Իմ շնորհը քեզ բավական է, որովհետև Իմ գործությունը տկարության մեջ է կատարյալ դառնում»»:

Այստեղ ասվում է, որ Պողոս առաքյալը երեք անգամ աղոթեց. այն մարդը, ով Աստծու շնորհքով հեղափոխեց աշխարհը, երեք անգամ աղոթեց, և Աստված չկատարեց Պողոսի խնդրանքը: Եվ նա ասաց շատ զարմանալի խոսքեր, թե՛ երբ ես տկարանում

եմ, այն ժամանակ էլ գորանում եմ:

Միգուցե մենք էլ ունենք ինչ-որ մի կարիք, ասենք՝ աշխատանքի կամ ուրիշ աշխատանք, և աղոթում ենք այդ հարցի համար: Թվում է, թե Աստված խոստացել է, որ տալու է: Գիտենք, որ Աստված ուզում է, որ մենք աշխատենք, բայց մենք աղոթում ենք, ու ոչինչ չի ստացվում: Եվ այդ դեպքում հաճախ մեր սրտում կարծես վիրավորանք է առաջանում, և մենք մտածում ենք՝ իսկ ինչո՞ւ չենք ստանում, չէ՞ որ մենք աղոթել ենք, մեր ֆինանսական վիճակն էլ շատ վատ է, ու ասում ենք. «Աստված իմ, չէ՞ որ Դու խոստացել ես, բայց ո՞ր է Զո խոստումը. այն չկա ու չկա»: Այս ամբողջ ընթացքի ժամանակ Աստված գործում է մեզ հետ ու փոխում է մեր սրտերը: Մենք կարդում ենք բազմաթիվ աշխատանքային հայտարարություններ և դիմում ենք ընդունվելու համար, սակայն բոլորից էլ

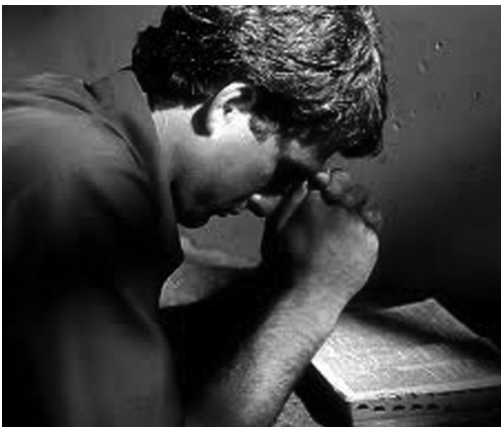
մերժում ենք ստանում:

Աստված շարունակում է աշխատել մեր սրտերի հետ, և մեկ ակնթարթում մենք ստանում ենք աշխատանք այնտեղից, որտեղից չենք սպասել:

Աղոթքով մենք փորձում ենք Աստծուն ընդգրկել մեր կարիքների, հոգսերի և պրոբլեմների լուծման մեջ: Աղոթելով փոխվում ենք մենք, և ոչ թե Աստված: Աստված անփոփոխ է: Աղոթքն այն ուժն է, որը մեզ մոտեցնում է Աստծուն, մեզ դարձնում է այնպիսին, ինչպիսին Պողոս առաքյալն էր, ով շնորհակալ էր Աստծուն, որ չստացավ այն, ինչի համար խնդրում էր:

Դուք ձեր կյանքում գոնե մեկ անգամ շնորհակալ եղե՞լ եք Աստծուն այն աղոթքի համար, որը Նա չի լսել, կամ որի պատասխանը չեք ստացել: Ես կարող եմ ասել, որ մենք մեր աղոթքների մեծ մասի պատասխանը չենք

ստանում: Իսկ երբ մեկի պատասխանը ստանում ենք, ապա շատ ենք ուրախանում, հուզվում ենք ու մույնիսկ եկեղեցում վկայում ենք այդ մասին, իսկ շատ աղոթքների մասին չենք էլ պատմում, որովհետև ոչինչ չենք ստացել: Կարելի է ասել, որ մենք շատ աղոթքների պատասխանները չենք ստանում, իսկ այն աղոթքները, որոնց պատասխանն ստանում ենք, փոքր մաս են կազմում: Իսկ ինչո՞ւ է դա

Պեպրի, 2014թ., ԾՆ 4 (55)

այդպես: Պարզ է՝ դա նրանից չէ, որ Աստված չի լսում կամ Նա ամենակարող չէ, այլ նրանից է, որ մենք դեռ չենք հասել այն հոգևոր հասակին, որ աղոթելիս Աստծուց չխնդրենք այս կամ այն բանը, ինչը Նրա կամքից դուրս է, այլ ամեն բանից առաջ խնդրենք Նրա թագավորությունն ու արդարությունը, իսկ մնացածը կտրվի մեզ: Եվ եթե մենք համաձայնում ենք Աստծու կամքի հետ, դա նշանակում է, որ Աստված լսել է մեր աղոթքը և փոխել է մեր սիրտը Իր կամքի համեմատ, չնայած մենք չենք ստացել այն, ինչ որ աղոթքում խնդրել էինք, բայց մենք ստացել ենք այն, ինչն Աստծու կամքով է: Դա լսված աղոթք է: Այսինքն՝ Աստված ունի հոգսերի լուծման երկու եղանակ:

1. Աստված փալիս է այն, ինչ խնդրում ենք: Սրանով լուծվում է հոգսը, բայց չի լուծվում մեր սրտի պրոբլեմը:

2. Աստված փոխում է մեր սրտերը այնպես, որ այն հոգսը, որի համար մենք աղոթում ենք, դադարում է մեզ համար հոգս լինելուց: Այս դեպքում լուծվում է մահ մեր սրտի պրոբլեմը:

Գիտե՞ք, որ Աստված ամենից առաջ ուզում է փոխել մեր սրտերը, մեզ դարձնել հավատքի այնպիսի մար-

դիկ, որ չնայած բազմաթիվ անպատասխան աղոթքներին և այնպիսի աղոթքներին, որոնց պատասխանը մեր կամքի համեմատ չի եղել՝ մեզ համար լինի միևնույնը, և մենք ունենանք հաստատուն հավատք, ու այդ հավատքը ամուր լինի, ինչպես ժայռ: Նրանք կարողանում են այդ բոլորի համար շնորհակալ լինել Աստծուն: Եվ երբ Աստված մեզնից պատրաստի այդպիսի հավատացյալներ, որոնց հավատքը ժայռի պես ամուր կլինի, այդ ժամանակ Աստված մեզ էլ ավելիով կօգտագործի և մեզ կվստահի շատ գործեր, որոնք վաղուց էր ցանկանում, որ մենք անեինք ու սպասում էր, թե մենք երբ պատրաստ կլինեինք դրան: Նա ավելի շատ է դա ուզում, քան մենք: Այդ ժամանակ Աստված կաշխատի մեզ հետ և կտա ավելին, քան մենք մտածում ենք:

Այսօր, սիրելի՛ քույրեր ու եղբայրներ, ես ցանկանում եմ, որ դուք աղոթեք և շնորհակալ լինեք ոչ միայն այն աղոթքների համար, որոնք Աստված լսել ու որոնց պատասխանել է, այլ մահ այն աղոթքների համար, որոնք Նա չի լսել, որովհետև մենք չգիտենք, թե ի՞նչ կլինեն մեզ հետ, եթե Նա լսեր այդ աղոթքները, որտե՞ղ կլինեինք մենք հիմա և ինչպիսի՞նք կլինեն մեր կյանքը: Ամեն:

Արդակ Ամիրբեկյան

ԳԻՈՐԳԻ ԲԱԲԻ ԵՂԲԱՅՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

Եւ շատ ուրախ եմ, որ Աստված ինձ Հայաստանում լինելու ևս մեկ հնարավորություն տվեց: Հայաստանի եկեղեցում առատ է սերը, այն արտահայտված է գործնականում: Հայաստանն իր այս հատկանիշով խիստ տարբերվում է ԱՊՀ-ի մյուս պետություններից: Ես ներկա եղա նաև երիտասարդական հավաքույթին և տեսա, որ երիտասարդները նույնպես ակտիվ են Աստծուն պաշտելու և ծառայելու գործում:

Այս անգամ Հայաստան այցելելու առիթը Սարգիս եղբոր հուղարկավորությունն էր: Սարգիս Ավագյանը Ուկրաինայի մեր ԱՀՔ եկեղեցու անդամ է և չնայած արդեն 20-տարի է, ինչ ապրում էր Ուկրաինայում, սակայն նրա ընտանիքը ցանկացավ, որ նրա հուղարկավորությունը լինի Հայաստանում: Ինձ շատ ուրախացրեց այն փաստը, որ եղբայրներն այստեղ լավ կազմակերպեցին նրա հուղարկավորությունը՝ ընդգրկելով նաև երգչախմբին:

Յուրաքանչյուր քրիստոնյա պետք է ոչ միայն խոսքով, այլ նաև իր կյանքով վկայի Հիսուս Քրիստոսի անունը:

Ավետարանի խոսքը քարոզելուց բացի, մարդիկ պետք է տեսնեն մեր բարի գործերը, մեր սերն ու վերաբերմունքը մեր ընտանիքներում, մեր շրջապատում, միմյանց նկատմամբ և ամեն տեղ, որտեղ էլ մենք գտնվենք: Անհրաժեշտ է, որ մենք սիրենք մեր ծանոթներին, ընկերներին, բարեկամներին, անհամաձայնանք նրանց փրկության համար, քանի որ Աստծու Որդին նրանց համար էլ է արյուն թափել:

Ուզում եմ հատուկ շնորհակալություն հայտնել բոլոր այն քրիստոնյաներին, ովքեր աղոթում էին մեր երկրի՝ Ուկրաինայի խաղաղության համար: Ես շնորհակալ եմ Աստծուց, որ ձեր սրտում գուցե ու սրտացավություն է դրել: Թող Տերը օրհնի ձեզ և Հայաստան աշխարհը պաշտպանի նման արիավիրքներից: Դուք անցել եք նման ճանապարհով և լավ գիտեք, թե դա ինչ է նշանակում: Խնդրում եմ ձեզ, որ դուք շարունակեք ձեր աղոթքները, մինչև մեր երկրում խաղաղություն հաստատվի:

Ես արդեն 70 տարեկան եմ, ապաշխարել եմ 18 տարեկանում: Ես գի-

Պեպիկ, 2014թ., ԾՆ 4 (55)

տակցաբար եմ դարձել Տիրոջը, որոշել եմ ծառայել Նրան: Երբ ես 20 տարեկան էի, 1964թ. նոյեմբերի 24-ին ինձ բանակ զորակոչեցին: Ինձ 1965թ. նոյեմբերի 20-ին հավատքի համար դատապարտեցին չորս տարվա ազատազրկման Կալինինգրադի 8-րդ բանտում: Այս բանտում եղբայրներ կային մասն ալլ քաղաքներից, Արևմտյան Ուկրաինայից, Վրաստանից: Վլադիմիր Բիկովը Վրաստանից էր, ես նրա հետ շատ մտերմացա: Այդ ճամբարում անցկացրած օրերն ինձ համար կյանքի մեծ դպրոց դարձան: Այնտեղ Տերն ինձ մկրտեց Սուրբ Հոգով: Չնայած այնտեղ Սուրբ Գիրքն արգելված էր, բայց ես այն ուսումնասիրում էի, արտագրում էի և պահում էի տարբեր տեղերում, անգիր էի սովորում: Եղբայրների հետ ունեցած գաղտնի զրույցների և աղոթքների միջոցով իմ հավատքն աճում էր ու զորանում: Դատվածությանն ընթացքում ծնողներս Օդեսայի շրջանի Հոլմայ գյուղից տեղափոխվել էին քույրերիս մոտ՝ Կրիվոյ Ռոգ: Տերն ինձ երազում ցույց տվեց, որ ինձ Կրիվոյ Ռոգում ծառայություն է սպասվում:

1969թ. բանտից դուրս գալով՝ ես գնացի Կրիվոյ Ռոգ, այնտեղ ծանոթացա եկեղեցու, եղբայրների հետ, մկրտվեցի ջրով: Որոշ ժամանակ անց եղբայրներն ինձ վստահեցին երիտասարդական և պատանեկան

հավաքություններն անցկացնելու պատասխանատվությունը:

1971թ. ես ամուսնացա, և ծնվեց մեր առաջնեկը, որից հետո եղբայրներն ինձ ձեռնադրեցին սարկավագի ծառայության համար: Շատ դժվար ժամանակաշրջան էր, եկեղեցին հալածվում էր, տուգանվում, արգելվում էին հավաքությունները, երեխաների մուտքը հավաքություններին, արգելվում էր Սուրբ Հոգու աղոթքը, քարոզելը և այլն: Չնայած իրավիճակին՝ եկեղեցին աճում էր, քրիստոնյա ընտանիքների երեխաներն Աստծուն էին դառնում, ծառայում էին Նրան ինչպես կարողանում էին: 1976թ. Իվան Իվանովիչ Յուժակովն ինձ ձեռնադրեց երեցի ծառայության համար: Որոշ ժամանակ անց ես ծանոթացա մաս Դնեպրոպետրովսկի շրջանի եղբայրների հետ: 1986թ. ինձ եպիսկոպոս ձեռնադրեցին: Ես և Ալեքսեյ Մայլուկն էինք Դնեպրոպետրովսկի շրջանի եպիսկոպոսները, եղբայրը վերջերս գնաց Տիրոջ մոտ: Մենք միասին ծառայում էինք մաս Կիրովագրադսկի և Նիկոլաևսկի շրջաններում: Տերն օրհնում էր, և եկեղեցին աճում էր:

1991թ. ննջեց Իվան Անտոնովիչ Լևչուկը: Վիկտոր Իվանովիչն այդ ժամանակ արդեն ազատ էր արձակվել բանտից, մա եկավ Կրիվոյ Ռոգ, որտեղ էլ ես ծանոթացա նրա հետ: 1990թ.-ից քրիստոնյաների համար

արդեն ազատության ժամանակաշրջան էր, այդ ժամանակ կառուցեցինք Կրիվոյ Ռոգի առաջին վրանեկեղեցին, և շատերը դարձի եկան: Դրան զուգահեռ, սկսվեց արտագաղթը, շատ ավագ եղբայրներ գնացին Ամերիկա, մնացինք մենք՝ երիտասարդներով: Կրիվոյ Ռոգի եկեղեցին մինչև արտագաղթի սկսելն ուներ 370 անդամ, բայց նրանցից մեծ մասը՝ կեսից ավելին, գնացին: Ազատության այդ տարիները նպաստեցին եկեղեցու աճին, կարճ ժամանակահատվածում անդամների թիվը 370-ից հասավ 3000-ի: Սկսեցինք կառուցել եկեղեցիներ, չնայած որ շինարարության համար շատ դժվար ժամանակահատված էր: 1992թ., երբ ննջեց Իվան Անտոնովիչ Լևչուկը, նրա փոխարեն ինձ հանձնեցին Ուկրաինայի ավագ եպիսկոպոսի ծառայությունը:

Վիկտոր Իվանովիչը կենդանության օրոք հաճախ էր այցելում մեզ, օգնում էր, խրատում, մեկնում էր Աստծու Խոսքը, բացատրում էր շատ հարցեր: Իսկ ավելի ուշ, երբ բացվեց Ռիբնիցայի քոլեջը, շատ երիտասարդներ ցանկացան սովորել այդ քոլեջում, որտեղ Վիկտոր Իվանովիչ և Նիկոլայ Կուտյակով եղբայրները մեկնում ու սովորեցնում էին Աստծու Խոսքը: Տարբեր քաղաքներից գալիս էին այդ քոլեջում սովորելու: Բոլեջում տեղերը սահմանափակ էին, այդ իսկ պատճառով մենք Կրիվոյ Ռոգում քոլեջ

բացեցինք նույն Ռիբնիցայի ծրագրով: Վիկտոր Իվանովիչն այցելում էր մեզ և դասավանդում: Այդ քոլեջը գործում է մինչև այսօր: Հետագայում մենք բացեցինք նաև Աստվածաշնչյան ինստիտուտ, դարձյալ Կրիվոյ Ռոգում: Կազմակերպեցինք նաև սեմինարներ: Ռիբնիցայում այս ծառայությունը շարունակվում է մինչև օրս: Երբ Վիկտոր Իվանովիչը գնաց հավիտենություն, եղբայրները որոշեցին, որ ավագ եպիսկոպոս լինի Իվան Պետրովիչը, իսկ ինձ ընտրեցին որպես նրա օգնական: Նրա ննջելուց հետո եղբայրներն ինձ վստահեցին ավագ եպիսկոպոսի ծառայությունը ԱՊՀ և մերձբալթյան երկրներում: Հենց դա էլ պատճառ դարձավ, որ ես եկա Հայաստան, ծանոթացա տեղի եղբայրների հետ: Ավելի շուտ այստեղ է եղել նաև Վիկտոր Իվանովիչը, Երբ Հայաստանում դեռ նոր էր ձևավորվում ԱՀԶԵ եղբայրությունը: Հետո ես եկա նաև Իվան Պետրովիչի հետ:

Այսպես է անցել իմ երկրային կյանքը: Տերը տվել է ինձ տասը երեխա, 32 թոռ, տղաներս և աղջիկներս նույնպես ծառայում են Տիրոջը, քարոզում են, երգում են եկեղեցում, փառաբանում են Նրան: Իսկ թե ինչ կլինի հետո, հայտնի է միայն Աստծուն, կապրենք և կտեսնենք: Փառք Նրան հավիտյան: Ամեն:

Պապմեց Գեորգի Բարի եղբայրը

Պեպիկ, 2014թ., ԾՆ 4 (55)

Կասկածի մոլախոտերն՝ արմատախիլ եղած

(սկիզբը՝ նախորդ համարում)

Երբ Իվան եղբայրը պատմեց այս պատմությունը, եղբայրներից շատերի աչքերը լցվել էին արցունքներով, իսկ իմ կողքին նստած տարեց եղբայրն արմունկով հրեց ինձ ու փափսաց. «Եվ դու այս ամենին հավատո՞ւմ ես»: Կասկածի այդ խոսքերը, որ սատանան այդ եղբոր միջոցով դրեց իմ սրտի մեջ, մնացին երկար ժամանակ: Հետագայում ես ևս մի քանի անգամ լսել եմ, թե ինչպես Իվան Լևչուկ եղբայրը, ում ես մեքենայով տանում էի տարբեր տեղեր, նորից պատմում էր այս պատմությունը, և ամեն անգամ կասկածի այդ թույնը թունավորում էր ինձ, ու ես տանջվում էի մտածելով՝ ճիշտ է արդյոք այդ ամենը, թե՞ ոչ:

Ես լսել էի, թե ինչպես ևս մի եղբայր՝ Գրիգորի Ֆուրսովը, որ այժմ ապրում է Ամերիկայում, նույնպես պատմում էր, թե ինչպես Աստծու հրեշտակն իրեն էլ է հանել բանտարկությունից, և ինքը նույնպես այցելել է տեղի եկեղեցին ու կատարել սուրբ հաղորդություն: Սակայն ես այդտեղ նույնպես կասկածում էի՝ ինքս ինձ մտածելով. «Դե, Իվան եղբորը միգու-

ցե և Աստված տարել է, իսկ դու, Գրիշա, հորինում ես... »:

Անցավ ժամանակ: Մենք մշտական բնակության տեղափոխվեցինք Ամերիկա: Առանց մեզ, Կիևում թաղեցին Իվան Անտոնովիչին:

1995 թվականին մենք մեր եկեղեցում պատրաստվում էինք ջրի մկրտության: Այդ ժամանակ մեր եկեղեցու անդամ էր քույրիկ Վարյա Կուլիշը, որ Ամերիկա էր եկել Սլավյանսկից: Ջրով մկրտվողների մեջ կար մի տղամարդ, մոտ հիսուն տարեկան, ով ապաշխարել էր Ամերիկայում: Նրա ընտանիքը մեր ընտանիքին և Վարյա քույրիկին հրավիրել էր ընտանեկան ընթրիքի: Այնտեղ, սեղանի շուրջ նստած, սկսեցինք հիշել, թե մեզմից ամեն մեկն ինչպես է մկրտվել: Եվ այդ ժամանակ Վարյա քույրիկը մեզ ասաց. «Իսկ ես ջրով մկրտվել եմ Վորկուտայի մոտակայքում, հունվար ամսին: Մեզ քարոզում էր Վանյա Լևչուկ եղբայրը, որին Աստծու հրեշտակը հանել էր փշոտ մետաղալարերով բանտային ճամբարից, որպեսզի նա մեզ մոտ անցկացնի այդ ծառայությունը»:

Երբ ես լսեցի այդ մասին, ծնկներս սկսեցին վախից դողալ: Մտքումս ամփջապես մի միտք ծագեց. «Աստված

իմ, ների՜ր մեղավորիս»։ Սկսեցի խնդրել. «Վարյա քույրիկ, խնդրում եմ պատմեք մեզ այդ մասին մանրամասն։ Ցանկանում ենք նորից լսել, թե ինչպես է եղել իրականում»։ Նա սկսեց պատմել, ես չդիմացա ու սկսեցի հեկեկալ. «Աղոթեք ինձ համար, որովհետև ես չեմ հավատացել և կասկածել եմ»։

Ես այնպես էի զղջում, որ Իվան Լևչուկն արդեն հավիտենության մեջ է, այլապես ես նրան կգրեի, որ դեռ կենդանի է այն քույրիկը, ում համար նա քարոզել է և կատարել ջրի մկրտություն Վորկուտայի շրջակայքում։ Բայց այն եղբայրը, ով հրեց իմ թևը և իր խոսքերով կասկած գցեց իմ սիրտը, դեռ կենդանի է։ Ես նրան հենց այդ երեկո գրեցի. «Եղբայր, զղջա և խոստովանիր։ Դու իմ մեջ սերմանեցիր կասկած, որից ես գրեթե քսան տարի տառապեցի։ Փառք Աստծու, որ ես հանդիպեցի վկա քույրիկի, ում Իվան Լևչուկը անձամբ է մկրտել ջրով։ Նա ինձ պատմեց այդ պատմությունը ճիշտ նույն կերպ, ինչպես որ պատմել էր Լևչուկը ինձ, քեզ ու մնացած եղբայրների՝ Կիևում։ Ես զղջացել եմ, զղջա և դու՝ քո անհավատության համար»։

Վարյա քրոջ հետ հանդիպումն ինձ համար դարձավ մեծ օրհնություն։ Ես խոստովանեցի եկեղեցում ու վկայեցի մեր Տիրոջ գործության և ամենակարողության մասին։ Մեր եղբայրները շատ խոնարհ են և եթե պատմում են ինչ-որ

բան, ապա պարծենում են միմիայն մեր Տիրոջով, ոչ թե իրենց գործերով։ Այդ դեպքից հետո ես խաղաղվեցի, կասկածները հեռացան, Աստված ինձ հաստատեց, որ այն ինչ պատմել էր Իվան Լևչուկը, ճիշտ էր։ Բայց ինձ մի միտք հանգիստ չէր տալիս. «Աստված իմ, չէ՞ որ ես մախկինում կասկածել եմ Գրիշա Ֆուրսով եղբոր խոսքերի վրա ևս... Ների՜ր, այժմ ես վստահ հավատում եմ, որ Դու նաև նրա մոտ ես հրեշտակ ուղարկել և նրան նույնպես հանել ես բանտային ճամբարից և առաջնորդել ես դեպի եկեղեցի»։

Գրեթե մեկ տարի հետո Գրիշա եղբայրը եկավ Ամերիկա և այցելեց մեզ, քարոզեց մեր եկեղեցում, և մենք միասին աղոթեցինք. նա շատ լավ աղոթող հոգի է։ Մի անգամ նա ինձ հարցրեց. «Պե՛տյա, տար ինձ խնդրում եմ Պորտլանդ, ես այնտեղ կիյուրընկալվեմ, իսկ եղբայրներից որևէ մեկն ինձ հետո կտանի Սակրամենտո»։ Ես համաձայնեցի, և մենք գնացինք։ Տակոմայից Պորտլանդ տանող ճանապարհին է գտնվում Յենտրալիա գյուղակը, որտեղ ապրում էին Գրիշա եղբոր համագյուղացիները՝ Կոլոսովների ընտանիքը։ Գրիշա եղբայրը ցանկացավ նրանց նույնպես այցելել։ Կոլոսովների ընտանիքը մեզ ընդունեց և ուղեկցեց դեպի սենյակ, որտեղ բազմոցի վրա նստած էր մի տարեց գույ՝ ութսունին մոտ կին և տղամարդ։ Կոլոսովները պատմեցին, որ իրենք նրանց

Ձեռագիր, 2014թ., ԾՆ 4 (55)

քիչ առաջ դիմավորել են օդանավակայանում: Նրանք եկել են Ռուսաստանից: Հաջորդ օրը նրանց երեխաները գալու են Կոլորադոյից և տանելու են նրանց, իսկ այդ օրը կգիշերեն իրենց տանը:

Մենք սկսեցինք հարցնել ծերունիներին, թե որտեղից են: Պարզվեց, որ Կոմի շրջանից են, ուր նրանց ժամանակին արքայի են Ավետարանի հավատքի համար, և նրանք այդպես էլ մնացել են այնտեղ:

Մենք միասին մտել զրուցում էինք: Գրիշա եղբայրը շատ ցայտուն բելառուսական առողջանություն ունի, որը շատ ուժեղ հիշվում է: Տարեց կինը երկար ժամանակ լսելով նրան՝ ասաց. «Եղբայր, իսկ դու այն Գրիշա Ֆուրսովը չե՞ս, ում Աստծու հրեշտակը հանեց բանտարկությունից և բերեց մեզ մոտ, և դու մեզ մոտ հաղորդություն անցկացրիր»: Գրիշա եղբայրը պատասխանեց. «Այո՛, բայց, այդ ես եմ»:

Ես նորից մտած էի բազմոցին, ձեռքերով բռնել էի դողացող ծնկներս և մտածում էի. «Աստված իմ, ես ի՞նչ վատն եմ: Որտե՞ղ էր իմ հավատքը»:

Ես սկսեցի ներողություն խնդրել Գրիշա եղբորից: Հետո խնդրեցի քույրիկին, որպեսզի մա պատմի, թե ինչպես է ամեն ինչ եղել: Եվ մա պատմեց ամեն ինչ հենց այնպես, ինչպես պատմել էր Գրիշա եղբայրը: Ես մտած մտածում էի. «Աստված իմ, ինչ մեծ ես Դու»: Ես զղջում էի և շնորհակալու-

թյուն էի հայտնում Աստծուն այն բանի համար, որ Նա իմ միջից արմատախիլ արեց երկար ժամանակ տանջող կասկածի և անհավատության մոլախոտերը, որոնք բույն էին դրել իմ սրտի մեջ:

Այդ օրը մենք երկար մտեցինք միասին: Տանտերերը խնդրեցին, և Գրիշա եղբայրը գիշերեց այնտեղ, իսկ ես վերադարձա Տակոմո: Ամբողջ ճանապարհին ես լաց էի լինում և խնդրում էի Աստծուն. «Ներիր ինձ, Աստված իմ, շատ թեթևամիտ խոսողների մենք հեշտությամբ հավատում ենք, իսկ մեր եղբայրներին, որոնք անցել են այդպիսի դաժան ու ծանր փորձությունների միջով, մինչև վերջ չենք կարողանում հավատալ ու վստահել»:

Այո, թեթևամիտներին մենք շատ հեշտ հավատում ենք և մոռանում ենք նրանց, առավել ևս երիտասարդները: Սակայն այդ ամենը մարմնավոր և զգացմունքային է, իսկ այնտեղ, որտեղ կա Աստծու օրհնությունը, ամեն բան այլ կերպ է տեղի ունենում: Օրհնությունը մնանակել հնարավոր չէ, այն պետք է ապրել, և ստանալ այն կարելի է միմիայն Տիրոջից: Հաղթելու ուժ մույնպես կարելի է ստանալ միայն Տիրոջից և միայն հավատալու միջոցով: Առանց հավատքի Տիրոջը հաճելի լինելն անհնար է:

**Պյոտր Սայենկո
Տակոմո, ԱՄՆ**

ՊԵՊԻԿ, 2014թ., №4 (55)

ԳՈՐԻՍԻ ԱՔՍՈՐՅԱԼՆԵՐԸ

Ի.Խ. ՊՐՈԽԱՆՈՎԻ ԿՅԱՆՔԻՑ.

Այցելություն հորս արարավայր

Թբիլիսիից ճանապարհվեցի հին հայկական Շուշի քաղաք, իսկ հետո լեռնանցքով՝ Գորիս գյուղ, որտեղ հանդիպեցի հորս և ուրիշ եղբայրների, որոնք հավատքի համար վտարված էին իրենց տներից: Մեր ուղին տեղ-տեղ անցնում էր լեռնային արահետներով, որի հարևանությամբ անդնդախոր ձորն էր: Հեռվում երևում էին լեռնահովիտները: Խաղողի վազերից պոկում էի քաղցր չոր խաղողը, որը հունվարին առանձնահատուկ համ ուներ: Այդ տարածքում աճող խաղողն արտակարգ որակ ուներ: Իմ ճամփորդության ընկերը վաղիկովկասցի Կազակով եղբայրն էր: Մեծ էր հորս և ուրիշ քսորյալների ուրախությունը, երբ մեզ տեսան այդ լքված հայկական գյուղում: Գտնվելով լեռների միջև ընկած հովտում՝ այս գյուղն իրենից բնական բանտ էր ներկայացնում: Այդտեղ ոչ մի աշխատանք չկար: Աքսորյալներն ապրում էին իրենց ընտանիքներից կամ այլ վայրերում բնակվող

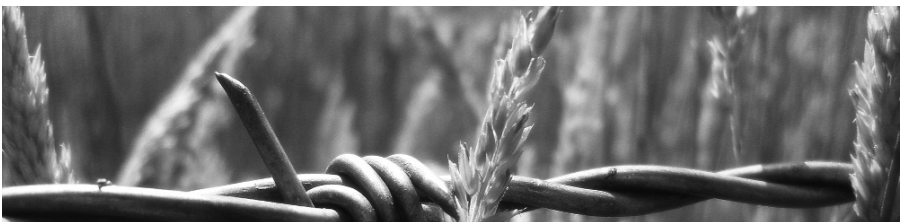
եղբայրներից ստացած օգնություններով: Այդ օգնությունը հազվադեպ էր գալիս, այդ իսկ պատճառով քսորյալներից մեծ մասի վիճակը շատ ծանր էր:

Հավաքություններն արգելված էին, որն էլ հոգևոր տանջանքի առիթ էր հանդիսանում: Մենք եղբայրներին մխիթարում էինք Աստծու Խոսքով և օգնում որոշ ծանրոցներով, որոնք ձեռք էինք բերում եկեղեցիներից: Իշխանությունները թույլ տվեցին նրանց մոտ մնալ հինգ օր: Ես հիշում էի Պողոս առաքյալի խոսքերը հալածվող քրիստոնյաների մասին:

Իմ դիմումը նրանց, ովքեր ոչ միայն Ռուսաստանում են, այլև արտասահմանում. աղոթեք, մի՛ մոռացեք քսորյալներին: Այդպես կօրհնվեք թե՛ դուք, թե՛ նրանք: Գորիսն ամբողջ Ռուսաստանի փոքրիկ իրական պատկերն է, որովհետև ամբողջ երկիրը վերածվել էր բանտի նրանց համար, ովքեր սիրում էին ազատությունն ու արդարությունը:

Գորիս, 1899թ.

Պեպրիկ, 2014թ., ԾՆ 4 (55)

ՎԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Պատանեկան հասակից ճշմարտության ճանապարհի մեջ էի, հետո թողեցի այդ ճանապարհը և այդ վիճակում էլ գնացի բանակ: Վերադառնալով բանակից՝ շարունակեցի «վայելել» աշխարհի «հաճույքները»: Թեև ծնողներս ու հանգուցյալ տատիկս հավատքի մեջ էին, բայց ես անհավատության մեջ էի, և այդպես ամուսնանալով ունեցա 2 աղջիկ:

Եկավ մի օր, որ աշխարհի «հաճույքներից» զզված՝ զգացի իմ մեջ մի դատարկություն, որը ոչ մի բանով չէի կարողանում լցնել: Որոշեցի վերջ տալ կյանքիս: Մի ձայն իմ ներսից ասում էր, որ ես երիտասարդ եմ, որ ծնողներս մեղք են և կապրեն սուգը սրտում: Բայց մի ուրիշ ձայն էլ ասում էր, որ շատ-շատ երիտասարդներ են մահացել, մի կարճ ժամանակ նրանց հիշել են և շուտով մոռացել: Որոշեցի մինչև կյանքիս վերջ տալը գնալ եկեղեցի և խնդրեմ Աստծուն, որ ինձնից ետ վերցնի Իր Սուրբ Հոգին (մանուկ հասակից մկրտված եմ եղել Սուրբ Հոգով), որից հետո վերջ կտամ կյանքիս:

Հավաքույթի ընթացքում անընդհատ զգում էի, որ ես արժանիք չունեմ Տիրոջ տունը մտնելու և սկսեցի լացով ներքում խնդրել Տիրոջից՝ մոռանալով, թե ինչի համար էի եկել եկեղեցի: Հան-

կարձ Տերը տեսիլքով ցույց տվեց եկեղեցին և հարցրեց, թե ովքեր են հավաքվածները և ինչ է Ինքն արել նրանց համար: Ես աղոթքի ժամանակ պատասխանեցի. «Այս մարդիկ Քո արյան գինն են, և Դու նրանց համար թափել ես Քո արյունը»: Հետո Տերը հարցրեց, թե ինձ համար ինչ է արել: Ես դժվարացա պատասխանել և այդ օրը լացակումած վերադարձա տուն:

Մորեղբորս տղան մահամերձ պառկած էր Չարենցավանի հիվանդանոցում: Նրա սրտից դեպի լյարդ տանող երակը պայթել էր: Հաջորդ առավոտյան բժիշկների պատվերով նրա համար արյան կայանից մեծ քանակությամբ արյան պլազմա բերեցինք, որպեսզի նրան ներարկեին՝ կարճ ժամանակով կյանքը երկարացնելու համար: Բոլոր հարազատները մեկ-մեկ հրաժեշտ տվեցին նրան, վերջում մնացինք ես ու նրա մեծ եղբայրը: Ես սկսեցի լացով աղոթք անել: Եկեղեցին մույնպես առավոտից ծոմապահությամբ աղոթում էր Տիրոջը այդ երիտասարդի կյանքի համար: Հանկարծ մի տեսիլք տեսա. ես գնում էի իմ ճանապարհներով, բայց Հիսուսն ինձ համար լացում էր, Նրա արցունքներն առջևից գնում էին և ինձ պահում ամեն վտանգից: Եվ Տերը խոսեց ու ասաց. «Երեկ դու դժվարացար պատաս-

խանել իմ հարցին, և հիմա տես, քե քեզ համար ինչ եմ արել»։ Եվ իմ աչքի առաջ ակնթարթի պես անցան այն վտանգները, որոնցից հրաշքով ազատվել էի։ Ես սկսեցի լացակումած հարցնել Տիրոջը, քե Նա ինչու է ինձ սիրում, երբ ես ինձ ատում եմ ու զզվում եմ ինձնից։ Հետո խնդրեցի, որ Տերն ինձնից վերցնի բոլոր պոծությունները։ Եվ աղոթքից հետո Տերն ինձ ազատեց քե՛ խմելուց, քե՛ ծխելուց և քե՛ մնացած աշխարհային «հաճույքներից»։ Իսկ իմ մորեղբոր տղային տեղափոխեցին Երևան՝ Հանրապետական հիվանդանոց, որտեղ էլ նրա ոտքից երակ հա-

նեցին ու դրեցին սիրտ-լյարդ տանող երակի փոխարեն, և նա մինչև այսօր ապրում է։ Կինս, տեսնելով իմ կյանքի փոփոխությունը, ինքն էլ ապաշխարեց։ Այսօր ես ու կինս եկեղեցու անդամներ ենք, մեր երեխաները հաճախում են մանկական հավաքույթների։ Աստված ինձ հավատքի մեջ մի մանուկ էլ պարզեց, և ես այսօր երջանիկ եմ, որ մենք ընտանիքով ունենք Հիսուս Քրիստոսին, Ում փառք, պատիվ հավիտյանս հավիտենից։ Ամեն։

Հարություն Գալոյան
ք. Չարենցավան

Փ Ո Ք Ր Ի Կ Հ Ր Ե Շ Տ Ա Կ Ը

Ամեն կիրակի կեսօրին, իրենց եկեղեցում տեղի ունեցող հավաքույթից հետո հովիվը և իր տասնմեկամյա որդին շրջում են իրենց քաղաքում և ավետարանական թերթիկներ բաժանում։ Այդ կիրակի կեսօրից հետո, երբ եկավ փողոցներում թերթիկներ բաժանելու ժամանակը, դրսում շատ ցուրտ էր, և տեղատարափ անձրև էր գալիս։ Որդին հագավ իր ամենատաք հագուստները և ասաց.

- Հայրիկ, ես պատրաստ եմ։
- Նրա հովիվ հայրը հարցրեց.
- Ինչի՞նչ ես պատրաստ։
- Հայրիկ, ժամանակն է վերցնելու ավետարանական թերթիկները

և դուրս գալու։

Հայրը պատասխանեց.

- Որդի՛ս, դրսում շատ ցուրտ է, և անձրև է տեղում։

Որդին զարմացած մայեց հորը և հարցրեց.

- Բայց, հայրիկ, մի՞թե մարդիկ դժոխք չեն գնում, եթե նույնիսկ անձրև է գալիս։

Հայրը պատասխանեց.

- Որդի՛ս, ես այս եղանակին դուրս չեմ գալիս։

Տղան վհատված հարցրեց.

- Հայրիկ, կարո՞ղ եմ ես գնալ, խնդրո՞ւմ եմ։

Հայրը մի պահ վարանեց և ասաց.

Ձեպիկ, 2014թ., № 4 (55)

- Որդիս, դու կարող ես գնալ: Ահա թերթիկները: Ջգույշ եղիր, տղա՛ս:

- Շնորհակալություն, հայրիկ:

Այդ ասելով՝ տղան դուրս եկավ անձրևի տակ: Այս տասնմեկամյա տղան քայլում էր քաղաքի փողոցներում, գնում տնից տուն և փողոցում հանդիպող ամեն մարդու ավետաբանական թերթիկ էր տալիս:

Երկու ժամ անձրևի տակ քայլելուց հետո մինչև ոսկորները թրջված էր, իսկ մոտը մնացել էր միայն մեկ թերթիկ: Նա կանգնեց փողոցի անկյունում՝ փնտրելով որևէ մեկին՝ թերթիկը տալու համար, բայց փողոցները լիովին ամայացել էին: Այդ ժամանակ նա շրջվեց դեպի առաջին պատահած տունը, մայթով քայլելով գնաց դեպի դուռը և զանգը տվեց: Նա զանգը տվեց, բայց ոչ ոք չպատասխանեց: Նա մորից ու մորից զանգը տվեց, բայց դարձյալ ոչ ոք չպատասխանեց: Նա սպասեց, բայց կրկին պատասխան չեղավ: Վերջապես այս տասնմեկամյա զինվորը շրջվեց գնալու, բայց ինչ-որ բան կանգնեցրեց նրան: Նորից գնաց դռան մոտ և սկսեց բռնեցքով ուժեղ հարվածել դռանը: Նա սպասեց, ինչ-որ բան նրան պահում էր այդ մուտքի մոտ: Նա մորից զանգ տվեց, և այս անգամ դուռը կամացուկ բացվեց: Դռան մոտ կանգնած էր շատ տխուր դեմքով մի տարեցի կին: Նա մեղմորեն հարցրեց.

- Ի՞նչ կարող եմ անել քեզ համար,

տղա՛ս:

Փայլող աչքերով և ծեր կնոջ հոգին լուսավորող ժպիտով փոքրիկ տղան ասաց.

- Տատի՛կ, ներեցե՞ք ինձ, եթե անհանգստացրի ձեզ, պարզապես ուզում եմ ասել, որ Հիսուսը իսկապես ձեզ շատ է սիրում, և ես եկել եմ ձեզ տալու իմ վերջին ավետաբանական թերթիկը, որը ձեզ ամեն բան կպատմի Հիսուսի և Նրա սիրո մասին:

Այդ ասելով՝ նա կնոջը տվեց իր վերջին թերթիկը և շրջվեց գնաց: Երբ տղան հեռանում էր, կինը ձայն տվեց.

- Շնորհակալ եմ, տղաս, Աստված օրհնի քեզ:

Հաջորդ կիրակի առավոտյան եկեղեցում հովիվ հայրիկը կանգնել էր ամբիոնի մոտ, և երբ հավաքույթն սկսվում էր, հարցրեց.

- Ինչ-որ մեկը վկայություն կամ ասելու բան ունի՞:

Վերջին շաբթուն մտած մի տարեցի կին դանդաղ ոտքի կանգնեց: Երբ նա խոսում էր, մի փառավոր լույս էր ճառագում նրա դեմքից: Նա ասաց.

- Այս եկեղեցում ոչ ոք ինձ չի ճանաչում: Ես երբեք այստեղ չեմ եղել: Գիտե՞ք, մինչև անցած կիրակի ես քրիստոնյա չէի: Ամուսինս վերջերս մահացավ՝ ինձ այս աշխարհում լիովին միայնակ թողնելով: Անցած կիրակի շատ ցուրտ և անձրևոտ օր էր, իսկ իմ սրտում է՛լ ավելի ցուրտ ու մռայլ էր: Ես հասել էի մի պահի, երբ ապրելու

ո՛չ հույս ունեի, ո՛չ ցանկություն: Ուստի վերցրի մի պարան ու մի աթոռ և աստիճաններով բարձրացա իմ տան ձեղնահարկը: Ես պարանի մի ծայրն ամրացրի տանիքի գերաններից մեկին, իսկ մյուսը՝ պարանոցիս շուրջը: Այդ աթոռին կանգնած՝ ես շատ միայնակ ու վիատված էի գգում ինձ: Ես պատրաստվում էի ցատկել, երբ ներքևից զանգի բարձր ձայնը ցնցեց ինձ: Ես մտածեցի. «Մի րոպե կսպասեմ, ով էլ որ լինի, կհեռանա»: Ես սպասեցի, սպասեցի, բայց զանգի ձայնը զնալով ավելի բարձր ու համառ էր դառնում, իսկ զանգ տվողն սկսեց ուժեղ թակել դուռը: Նորից ինքս ինձ մտածեցի. «Ո՞վ կարող է լինել: Ոչ ոք իմ դուռը չի թակում, ոչ էլ այցելում են ինձ»: Ես թուլացրի պարանը և ուղղվեցի դեպի դուռը, իսկ այդ ժամանակ զանգի ձայնն ավելի ու ավելի բարձր էր դառնում: Երբ դուռը բացեցի ու նայեցի, հազիվ կարողացա հավատալ աչքերիս. դռան մոտ կանգնած էր մի պայծառ և հրեշտակային տղա, որի մմանը դեռ չէի տեսել իմ կյանքում: Նրա ժպիտը... օհ, ես չեմ կարող նկարագրել այն: Իսկ նրա խոսքերն ապրելու փափագ դրեցին իմ վաղուց մեռած սրտի մեջ: Նա իր հրեշտակային ձայնով ասաց. «Տառիկ, ես եկել եմ պարգապես ասելու, որ Հիսուսը ձեզ շատ է սիրում»: Հետո ինձ տվեց այս ավետարանական թերթիկը, որ հիմա իմ ձեռքում է: Երբ այս փոքրիկ հրեշտակը

հեռացավ ցրտի և անձրևի տակ, ես փակեցի դուռը և շատ դանդաղ կարդացի թերթիկում գրված ամեն բառը: Հետո գնացի ձեղնահարկ՝ բերելու իմ աթոռը և պարանը: Այլևս ես դրանց կարիքը չեմ ունենա: Այժմ ես Թագավորի երջանիկ զավակն եմ: Եվ քանի որ ավետարանական թերթիկի ետևում գրված էր ձեր եկեղեցու հասցեն, ես եկա անձամբ շնորհակալություն ասելու Աստծու փոքրիկ հրեշտակին, որը ճիշտ ժամանակին եկավ և դրանով իմ հոգին ազատեց հավիտենական դժոխքից:

Եկեղեցում ոչ մի չոր աչք չկար: Երբ Արքային ուղղված փառաբանության և մեծարանքի աղաղակը լցրեց ողջ դահլիճը, հովիվ հայրիկն ամբիոնից իջավ դեպի առաջին շարքը, որտեղ նստած էր փոքրիկ հրեշտակը: Նա նրան գրկեց և սկսեց անգուսպ հեկեկալ: Հավանաբար եկեղեցին ավելի փառավոր պահ չէր ունեցել: Եվ հավանաբար տիեզերքը չէր տեսել մի հոր, որ ավելի սիրով և պարծանքով լցված լիներ իր որդու հանդեպ, բացի Մեկից. այս Հայրը նույնպես թույլ տվեց Իր Որդուն գնալ ցուրտ և մութ աշխարհ: Նա Իր Որդուն դիմավորեց աննկարագրելի ուրախությամբ, և երբ ողջ երկինքը աղաղակում էր փառաբանություն և մեծարանք Արքային, Հոր կողքին նստած էր Նրա սիրելի Որդին՝ ամեն գործությունից և իշխանությունից բարձր գահի վրա:

Ձեպրիկ, 2014թ., № 4 (55)

ՀԱՐՑ ՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆ

Հարց.

Ի՞նչ է նշանակում «մեռած գործեր»:

Պատասխան: Մեռած գործերի մասին մենք կարդում ենք Եբր. 6.1-ում. «Ուստի, Քրիստոսի ուսմունքի նախնական գիտելիքները թողնելով՝ գանք կապարձակին՝ առանց կրկին հիմք դնելու մեռած գործերից ապաշխարելուն, Աստծուն հավատալուն»:

Մեռած գործերի մասին մենք կարդում ենք նաև Եբր. 9.14-ում. «Հապա որքա՜ն ավելի Քրիստոսի արյունը.... կարբի ձեր խղճմտանքը մեռած գործերից, որպեսզի կենդանի Աստծուն պաշտեք»: Մեռած գործերից ապաշխարել՝ նշանակում է ապաշխարել բոլոր այն գործերից, որոնք կապ չունեն Քրիստոսի վրա եղած հավատքի հետ, մարմնավոր են ու տանում են մահվան: Դրանք բոլոր այն գործերն են, որոնք արվում են առանց Քրիստոսի ու չեն բխում Սուրբ Հոգու ներգործությունից:

Եկեղեցու սկզբնական շրջանում շատ քրիստոնյաներ հուղայական կրոնից էին դրածվել Քրիստոսին, ուստի նրանց շատերի մեջ դեռ մնացել էր Մովսեսի օրենքից բխող ծեսերի և ծիսակատարությունների կատարումը՝ որպես արդարանալու և Աստծուն հաճո լինելու անհրաժեշտ միջոց: Նրանցից շատերն էլ ընդունում էին, որ եթե չըլիատվեն ու Մովսեսի օրենքը չպահեն, չեն կարող փրկվել, ինչպես ասվում է Գաղատացիս թղթում: Պողոս առաքյալը սովորեցնում է եբրայացիներին, որ նրանք ապաշխարեն մեռած գործերից, այսինքն՝ փոխեն իրենց մտածելակերպն ու վերաբերմունքը, թողնեն բոլոր այն գործերն ու արարողությունները, որոնք բխում են Հին Ուխտից: Մեզ համար պարզ է, որ Աստծու փրկությունը կապված չէ Հին Ուխտի գոհերի ու գոհաբերությունների, կերպ-կերպ լվացումների, Մովսեսի օրենքից բխող ծեսերի ու ծիսա-

կատարությունների կատարման հետ, որանք մարմնավոր արարողություններ էին, որոնք, ինչպես ասվում է Եբր. 9.10-ում, պարտադիր էին «մինչև վերափոխման ժամանակը», այսինքն՝ մինչև Քրիստոսն էին: Մովսեսի օրենքները պահելով կամ չպահելով, քրիստոնյաները կամ չըլիատվելով չէ փրկությունը: Փրկությունն Աստծու ձրի պարգև է, Աստծու կողմից նվեր է մարդուն, ու մարդն այդ նվերն ստանում է ոչ թե Մովսեսի օրենքների, ծեսերի ու ծիսակատարությունների կատարումով, այլ Քրիստոսի վրա եղած պարզ ու մաքուր հավատքի միջոցով:

Ուստի, եթե մեկը գործում է փրկության նպատակով, այդ գործը մեռած ու անպտուղ գործ է, քանի որ մարդն առանց Քրիստոսի ոչինչ չի կարող անել Աստծու համար (Հովհ. 15.5): Փրկված մարդու գործը պտուղ կբերի ու մեռած գործ չէ, եթե այդ գործը բխում է Քրիստոսի վրա եղած պարզ ու մաքուր հավատքից, այսինքն՝ հավատքի գործ է, քանզի ինչ բան որ հավատքով չէ, մեղք է (Հն.14.23):

Շաբաթապահները շաբաթ օրը պահելը համարում են կարևոր ու փրկության համար անհրաժեշտ գործ, բայց դա անպտուղ ու մեռած գործ է և ոչ մի կապ չունի փրկության հետ, որովհետև փրկությունն Աստծու ձրի պարգևն է, որի համար մարդ ոչինչ չի արել և չի կարող անել, քանի որ ձրի է:

Այսպիսով, մեռած գործերն այն գործերն են, որոնք Հիսուս Քրիստոսի վրա եղած հավատքի հետ որևէ կապ չունեն: Եթե մի գործի մեջ Քրիստոս չի փառավորվում, այդ գործը անպտուղ ու մեռած գործ է: Մեռած գործերը մարդկանց միտքը հաճեցնելու համար են ու կրակով անցնելիս այրվում են:

ՊԵՊԻԿԻ, 2014թ., №4 (55)

Ս կ զ ր ու մ Ա ս տ վ ա ծ ս տ ե ղ ծ ե ց ե ր կ ի ն ք ն ու ե ր կ ի ր ը . . . Ծ ն ն դ ո ց 1 . 1

Հանդիպում են անհավատն ու իմաստունը: Անհավատն իմաստունին փորձում է համոզել, որ Աստված չկա և անհեթեթություն է հավատալ, որ ինչ-որ մեկն է ստեղծել մեզ շրջապատող աշխարհը: Իմաստունը, չփորձելով առարկել, ասում է, որ կայցելի մի քանի օր անց:

Մի քանի օր անց իմաստունն այցելում է անհավատին ու նրան մի գեղեցիկ նկար տանում: Անհավատն անչափ ուրախանում է, քանի որ երբեք այդքան կատարյալ գեղեցկություն չէր տեսել:

- Հրա՛շք է,- բացականչում է նա,- ո՞ւմ կախարդական վրձնին է պատկանում այս գլուխգործոցը:

-Ոչ ոքի,- պատասխանում է իմաստունը,- իմ նկուղում մի արկղ ներկեր էին դրված, կողքին էլ՝ մաքուր կտավ: Մի օր պատահաբար դիպչեցի ներկերին, դրանք թափվեցին կտավի վրա և, պատկերացրու, այնքան գեղեցիկ ձևով թափվեցին, որ այս հրաշալի նկարն ստացվեց:

- Դուք, ի՞նչ է, ծիծաղո՞ւմ եք ինձ վրա,- բացականչում է անհավատը,- ինչպե՞ս թե պատահաբար թափվեցին: Չի՛ կարող պատահել, Դուք միայն նայե՛ք այս կտավին. ինչպիսի՜ կոմպոզիցիա, մտքերի ինչպիսի՜ խորություն, ինչքա՛ն ցայտուն են արտահայտված դետալները... Ես ոչ մի դեպքում չեմ հավատա, որ այս կտավը չունի որևէ տաղանդավոր հեղինակ:

- Ահա տեսնո՞ւմ եք,- պատասխանում է իմաստունը, - դուք անգամ ձեզ թույլ չեք էլ տա մտածել, որ այս նկարը ինքն իրեն է առաջացել՝ պատահաբար, առանց հեղինակի մտահղացման: Այդ դեպքում ես ինչպե՞ս հավատամ, որ երկինքը՝ վերևում, խոտերը՝ մեր ոտքերի տակ, ծառերը, գետերը, լճակները, սարերն ու մարգագետինները առաջացել են պատահաբար, առանց մեծագույն Արարչի մտահղացման և կամքի:

ՀԻՇԻՐ, ՈՐ ԱՍՏԾՈՒ ՈՂՈՐՄՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱՄԵՆ ՕՐ ԿԱ

Ուրիշ ո՛չ մեկով փրկություն չկա, որովհետև մարդկանց փրված ուրիշ մի անուն չկա երկնքի փակ, որով մենք կարողանայինք փրկվել:

Գործք Առաքելոց 4.12

Որովհետև Աստված այնպես սիրեց աշխարհը, որ Իր միածին Որդուն փվեց, որ ով Նրան հավատա չկորչի, այլ հավիտենական կյանք ունենա: Որովհետև Աստված Իր Որդուն չուղարկեց աշխարհ, որ աշխարհը դատի, այլ որ աշխարհը Նրանով փրկվի:

Հովհ. 3.16-17

Ուրեմն, եթե մեկը Քրիստոսի մեջ է նա նոր արարած է: Հմերն անցան, և ահա ամեն բան նոր եղավ:

Բ Կորնթ. 5.17

Աստծո՝ մեր նկատմամբ փածած սերը դրանով հայտնի դարձավ, որ Աստված Իր միածին Որդուն ուղարկեց աշխարհ, որ Նրա միջոցով ապրենք:

Ա Հովհ. 4.9

Եթե քո բերանով Տեր Հիսուսին դավանես և քո սրտում հավատաս, թե Աստված Նրան հարություն փվեց մեռելներից, պիտի փրկվես: Որովհետև սրտով հավատում ենք արդարանալու, իսկ բերանով դավանում փրկվելու համար:

Հռովմ. 10.9-10

Որովհետև Նրան, ով չգիտեր մեղքը, Նա մեզ համար մեղք դարձրեց, որ մենք Նրանում Աստծո արդարությունը դառնանք:

Բ Կորնթացի 5.21